

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/138887,Upamietnienie-Marszu-Smierci-sprzed-76-lat-Charbielin-gm-Gluchołazy-25-lutego-20.html>
26.04.2024, 05:30

Upamiętnienie Marszu Śmierci sprzed 76 lat - Charbielin (gm. Głuchołazy), 25 lutego 2021

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Ofiarom Marszu Śmierci na budynku szkoły w Charbielinie w 76 lat po tamtych tragicznych wydarzeniach.

Tegoroczna uroczystość w miejscowości Charbielin (gm. Głuchołazy) ma na celu upamiętnienie ofiar Marszu Śmierci w 76. rocznicę tamtych tragicznych wydarzeń.

„Marsz Śmierci” to proces zbrodniczej ewakuacji (w styczniu 1945 r.), będących przy życiu, ostatnich kilku tysięcy więźniów niemieckiego obozu Auschwitz-Birkenau. Hitlerowskie władze zarządziły wyprowadzenie obozowego personelu oraz więźniów, aby uciec przed nadchodzącym, sowieckim frontem. KL Auschwitz-Birkenau został zajęty przez czerwonoarmistów 27 stycznia 1945 r. Według niemieckich założeń, jeńców planowano deportować do innych obozów koncentracyjnych, znajdujących się stosunkowo daleko od linii frontu, m.in. w głąb prowincji dolnośląskiej do obozu KL Gross-Rosen (obecnie Rogoźnica).

Sama ewakuacja miała wiele dróg i bezdroży, ponieważ więźniów pędzono piechotą drogami, polami i lasami. Nie da się jednoznacznie wskazać jednej trasy ewakuacji. Część jeńców transportowano dostępnymi pojazdami lub koleją. Marsz naznaczyła męczeńska śmierć pędzonych więźniów: z głodu, odmrożeń, wycieńczenia (zima 1945 była mroźna), jak również w wyniku bestialstwa konwojujących ich oprawców z SS (liczne pobicia, doraźne egzekucje szczególnie tych jeńców, którzy w opinii wachmanów opóźniali marsz).

Wieś Charbielin to symbol. Jeden z dziesiątków etapów bezlitosnego, brutalnego i krwawego Marszu Śmierci, który w tej konkretnej miejscowości pochłonął ok. 10 niewinnych istnień ludzkich. Bestialsko pomordowanych, bezimiennych jeńców, pogrzebano w dwóch dołach. Po wojnie szczątki ekshumowano, przenosząc na kwaterę miejscowego cmentarza parafialnego.

Z protokołu ekshumacyjnego wynikało, że w czterech przypadkach śmierć nastąpiła w wyniku zmiżdżenia czaszki, w kolejnych czterech stwierdzono postrzał w głowę, w jednym wypadku odnotowano pęknięcie kości potylicznej, w ostatnim stwierdzono pęknięcie szczęki górnej.

Niechaj bezmiar cierpienia tych bezimiennych ofiar Marszu Śmierci, skłoni nas do refleksji i modlitwy w intencji zamęczonych i pomordowanych.

Należy podkreślić, że ta ważna i wartościowa inicjatywa memoratywna narodziła się pięć

lat temu będąc owocem współpracy senatora Jerzego Czerwińskiego, Delegatury IPN w Opolu z ówczesnym naczelnikiem dr. Bartoszem Kuświkiem i Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego z wojewodą Adrianem Czubakiem. W tym roku trud finansowania przedsięwzięcia spoczął na Oddziałowym Biurze Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN we Wrocławiu przy współpracy organizacyjnej z Gminą Głuchołazy i merytorycznej z Delegaturą IPN w Opolu.

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat

Charbielin -
upamiętnienie Marszu
Śmierci sprzed 76 lat